

ศูนย์เวลเนสอัตลักษณ์ไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการผลักดัน สนับสนุน และพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ทั้งในเชิงบำบัดรักษาสุขภาพหรือ เชิงการแพทย์ (Medical Tourism) และส่งเสริมหรือดูแล สุขภาพ (Wellness Tourism) ซึ่งใช้องค์ความรู้ด้านการแพทย์ แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน สมุนไพร ภูมิปัญญาไทย รวมไปถึง การแพทย์ทางเลือก ในชื่อ “ศูนย์เวลเนส” หรือ “Wellness Center” ผ่านรูปแบบบริการในสถานประกอบการ 5 ประเภท ได้แก่ได้แก่ 1.ที่พักนักท่องเที่ยว 2.ภัตตาคาร/ร้านอาหาร 3. นวดเพื่อสุขภาพ 4.สปาเพื่อสุขภาพ 5.สถานพยาบาล ซึ่งมีสถานประกอบการที่ผ่านการรับรองแล้วทั้งสิ้นทั่วประเทศ 459 แห่ง ณ วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2566

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสู่ ศูนย์เวลเนสอัตลักษณ์ไทย Thainess Wellness Destination

จากความสำเร็จในการผลักดันการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และเพื่อเป็นการมุ่งเน้นขีดความสามารถภูมิปัญญาไทย วัฒนธรรม ของไทย ที่มีเอกลักษณ์ และเสน่ห์เฉพาะตัว ทำให้นักท่องเที่ยว ได้สัมผัสกับประสบการณ์อันน่าหลงใหล และแตกต่างจากการ ท่องเที่ยวรูปแบบเดิม ๆ อัตลักษณ์ไทยที่สอดแทรกอยู่ทั่วทุก ภูมิภาคของประเทศนำมาสู่ “ศูนย์เวลเนสอัตลักษณ์ไทย” หรือ “Thainess Wellness Destination” ที่จะทำให้ประเทศไทย การเป็นจุดหมายปลายทางสำคัญของการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ที่สะท้อนถึงคุณค่าให้ทั่วโลกได้จดจำ

กองการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

88/23 หมู่ 4 อาคาร 2 ชั้น 6 และชั้น 7 กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ : (+66) 0-2591-7007 ต่อ 2603, 2702

สิ่งสำคัญที่มีความโดดเด่นและสามารถสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ไทย ต้องนำเสนอผ่าน **อายุคน** ทั้ง 6 ที่จะถูกนำมาแสดงออก ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสื่อถึงความเป็นไทย ภูมิปัญญาไทย และ อัตลักษณ์ไทยในมุมมองที่หลากหลาย คือ

ตา (ภาพ)

นำเสนอผ่านรูปแบบ สถาปัตยกรรมที่มีทั้งแบบ ไทยโบราณ หรือไทยโมเดิร์น แต่ยังคงกลิ่นอายของความเป็นไทย การตกแต่งสถานที่ที่ อาจใช้ภาพวาดตามผนัง หรือ ภาพแขวนต่าง ๆ รวมไปถึง ของใช้ภายในสถานประกอบการ ที่สื่อถึงความเป็นไทยออกมา

เสียงสามารถแบ่งได้เป็น 2 เสียง คือ เสียงที่เกิดขึ้นจากธรรมชาติ ที่ธรรมชาติสร้างสรรค์บรรยากาศ ขึ้นมา เช่น เสียงนก เสียงลมพัด ฯลฯ และเสียงดนตรีที่เกิดขึ้นจาก มนุษย์ถูกสร้างสรรค์ให้เข้ากับ สถานที่นั้น ๆ ซึ่งเสียงต่าง ๆ จะช่วย ให้เกิดความผ่อนคลาย และรู้สึก สบายสุข ทำให้ผู้ใช้บริการของสถานประกอบการได้เข้าถึงการพักผ่อน ได้อย่างเต็มเปี่ยม

หู (เสียง)

จมูก (กลิ่น)

กลิ่นหอมของ “น้ำมันหอมระเหย” หรือ “Essential Oil” สกัดมาจาก ส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น ดอก ใบ เมล็ด เปลือก ก้าน ฯลฯ ให้กลิ่นหอม ช่วยให้รู้สึกผ่อนคลาย กลิ่นตามพืช แต่ละท้องถิ่นจึงมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ผสมผสานกับสถาปัตยกรรมของ สถานที่บริการนั้น ๆ ซึ่งสะท้อนถึง อารยธรรม พฤติกรรม ตลอดจน วัฒนธรรมแต่ละกลุ่มชน กลิ่นหอม

จะช่วยสร้างความน่าจดจำ ซึ่งน้ำมันหอมระเหยจะเป็น ส่วนประกอบหลักในการนวดและสปาเพื่อสุขภาพตามศาสตร์ สุขคนบำบัด (Aromatherapy) นอกจากนี้กลิ่นหอมยังอยู่ใน เครื่องเทศ และสมุนไพรไทยในเมนูร้านอาหารไทยของร้านอาหารไทย รวมถึงกลิ่นหอมจากดอกไม้ที่ปลูกเรียงรายภายในสถานที่ ก็สร้างความประทับใจในพืชพันธุ์ธรรมชาติของไทย

ลิ้น (รส)

นอกจากนี้อาหารไทยยังสามารถใช้เป็นยาได้ เนื่องจากมีคุณค่า ทางโภชนาการสูง รังสรรค์ด้วยวัตถุดิบที่มีสารอาหารที่มีประโยชน์ ต่อร่างกาย

เป็นสัมผัสที่เกิดขึ้นจากสิ่งที่ กระแทกกับผิวหนังจนเกิดความรู้สึก ไม่ว่าจะด้วยความร้อน ความเย็น ฯลฯ ซึ่งการสัมผัสเป็นส่วนที่ช่วยให้ร่างกาย ของมนุษย์เกิดความผ่อนคลายจากความเหนื่อยล้าได้เป็นอย่างดี เช่น การได้แช่น้ำร้อนอุ่น ๆ หรือการแช่น้ำแร่ ท่ามกลางธรรมชาติ

ผิวหนัง (สัมผัส)

ใจ (ความคิด)

อาหารไทย อาหารที่มี รสชาติเป็นเอกลักษณ์ นับเป็น สมบัติของชาติที่ได้รับการ สืบทอดสืบทอดมาอย่างยาวนาน อีกทั้งยังเป็น 1 ใน มรดกทางภูมิปัญญาที่สอดคล้อง วิถีชีวิต วัฒนธรรมผ่านเมนู อาหารที่มีรสชาติชวนลิ้มลอง และการนำเสนอผ่านความสวยงาม

อารมณ์ (ใจ) เป็นมิติที่มีผล ต่อการมีสุขภาพที่ดี (Wellness) คือ การแสวงหากิจกรรมทางเลือก และรูปแบบการใช้ชีวิต (Lifestyles) ที่นำไปสู่สภาวะของสุขภาพองค์รวม (Holistic Health) สภาวะทางอารมณ์เป็นมิติ ที่นำไปสู่สุขภาพโดยรวมและ

สภาวะทางอารมณ์ครอบคลุมความรู้และทักษะในการรับรู้ ความรู้สึกส่วนตัวและความสามารถในการจัดการกับ อารมณ์เหล่านั้น สถาบันสุขภาพแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา อธิบายความผาสุกทางอารมณ์ว่าเป็น “ความสามารถในการ จัดการกับความเครียดในชีวิตได้สำเร็จและปรับตัวเข้ากับการ เปลี่ยนแปลงและช่วงเวลาที่ยากลำบาก”

การจัดการกับอารมณ์ การเข้าใจและเคารพความรู้สึก ค่านิยม และทัศนคติของตัวเอง และรับมือกับความเครียดอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งสำคัญคือต้องใส่ใจกับการดูแลตนเอง การผ่อนคลาย การลด ความเครียด และการพัฒนาทรัพยากรภายใน การจัดการอารมณ์ ของตนเองในทางสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเติบโตจาก ประสบการณ์ ซึ่งชมความรู้สึกของผู้อื่น รู้สึกบวกและกระตือรือร้น กับชีวิตของตนเอง¹

สภาวะทางอารมณ์นี้ เป็นโอกาสที่ออกแบบมาเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพสภาวะสุขภาพร่างกายและจิตใจของเรา โดยวิธีการสร้าง ประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาใช้บริการ ด้วยเมนู บริการที่มีผลต่อระดับสภาวะของจิตใจ ตามศาสตร์การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก เช่น การทำสมาธิบำบัด (Meditation Therapy) โยคะบำบัด (Yoga Therapy) สวดมนต์บำบัด (Vibrational Therapy) และดนตรีบำบัด (Music Therapy) เป็นต้น รวมถึงสิ่งแวดล้อมโดยรอบ ของสถานบริการนั้น ๆ ที่จะทำให้เกิดความรู้สึกดี เชื่อมโยงส่งผลต่อ สภาวะสุขภาพและความสมบูรณ์แข็งแรงโดยรวมของร่างกาย¹

นอกจากปัจจัยทั้ง 6 องค์ ประกอบนี้ ที่สถานประกอบการต้องมีเพื่อนำไปสู่ ศูนย์เวลาณอัตลักษณ์ไทยแล้ว สถานประกอบการ แต่ละแห่งจะต้องนำเสนอความเป็นอัตลักษณ์ ที่ช่วยสร้างความแตกต่าง รวมถึงกิจกรรม ที่ส่งเสริมด้านสุขภาพให้กับผู้ใช้บริการ เพราะความหลากหลายจะช่วยให้ผู้ใช้บริการ เกิดการสร้างประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่น่าจดจำ

เอกสารอ้างอิง:

1. ศรีภนา เขียงหลิว. สภาวะดีสไล์เวลเนส (Wellness Lifestyle) [อินเทอร์เน็ท]. 2566 [เข้าถึงเมื่อ 22 ก.ย. 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://thaicam.go.th/wellness-lifestyle-2/>

สนับสนุนโดยคุณอดุลย์ กองบุญภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข